Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Kirjallinen lausunto/
Aluekehittämispäällikkö Raisa Ikonen

Viite: HE 35/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE35/2018

MAASEUTUVIRASTON LAUSUNTO HE 35/2018 EDUSKUNNALLE LAIKSI ALUEIDEN KEHITTÄMISESTÄ JA KASVUPALVELUSTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Maaseutuvirasto on vastaanottanut eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kutsun asiantuntijan kuulemisesta valiokunnassa. Maaseutuvirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi viitteessä mainitussa asiassa ja toteaa seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja laki kasvupalvelujen järjestämisestä Uudenmaan maakunnassa sekä niiden yhteinen voimaanpanolaki, jolla kumottaisiin laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista. Maakuntien liittojen alueiden kehittämistä koskevat tehtävät siirrettäisiin perustettaville maakunnille pääosin nykyisen kaltaisina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työvoima- ja elinkeinotoimistojen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tehtävistä valtaosa siirrettäisiin maakunnille maakunnallisina kasvupalveluina järjestettäviksi. Pääkaupunkiseudun erityistarpeet otettaisiin huomioon säätämällä Uudenmaan kasvupalvelut järjestävästä kuntayhtymästä.

Maaseutuvirasto pitää hyvänä, että alueiden kehittämistä ja kasvupalveluja koskevan lakiehdotuksen 1 §:ssä täsmennetään selkeästi lain soveltamisala. Ehdotuksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön hallinnoimat Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (jäljempänä maaseuturahasto), Euroopan maatalouden tukirahasto (jäljempänä maataloustukirahasto) ja Euroopan meri- ja kalatalousrahasto eivät kuulu Euroopan rakennerahastoihin, eivätkä siten tämän lakiehdotuksen soveltamisalaan. Maaseutuvirasto, 1.1.2019 lukien Ruokavirasto, vastaa maaseuturahaston ja maataloustukirahaston toimeenpanosta ja tehokkaasta hallinnoinnista, muun muassa näiden rahastojen maakunnille siirtyvien maksajavirastotehtävien hoidosta. Lakiehdotus maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa (jäljempänä maksajavirastolakiesitys) sisältyy hallituksen esitykseen 14/2018.

Alueiden kehittämiselle 4 §:ssä asetetut kuusi tavoitetta ovat kannatettavia. Maaseutuvirasto pitää tärkeänä, että tavoitteet vahvistavat koko Suomen, sen eri alueiden potentiaalin hyödyntämistä ja siten kestävää kasvua, kilpailukykyä ja hyvinvointia myös maaseutualueilla.

Alueiden kehittämistä ja kasvupalveluja koskevan lakiehdotuksen 9 § mukaan maakunnan yhteistyöryhmä vastaisi mm. Euroopan unionin osarahoittamien ohjelmien toimeenpanon strategisesta yhteensovittamisesta. Maaseutuvirasto toteaa, että maakunnan yhteistyöryhmä voisi toimia eri toimet koordinoivana elimenä, kuten nykyisinkin, mutta maaseuturahaston asioissa se ei sovi suoraan tuensaajia koskevaksi päätöksentekoelimeksi. Maaseuturahaston hanke- ja yritystukina rahoitettavat päätökset voidaan tehdä ainoastaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa hyväksyttyjen valintakriteereiden, EU:n maksajavirastosäädösten ja maksajavirastolakiehdotuksessa säädettyjen edellytysten mukaisesti, joten niiden täytyy jatkossakin olla maakuntien viranomaispäätöksiä.

Maaseutuviraston näkemyksen mukaan maakuntavaltuuston olisi luontevaa päättää tarvittavien strategioiden painopisteistä ja linjauksista.